

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRĘŠIAMŪJŲ PRODUKTŲ ĮSTATYMAS

2019 m. sausio 11 d. Nr. XIII-1927
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos rinkai (toliau – rinka) pateikiamiems ir tiekiamiems tręšiamiesiems produktams keliamus reikalavimus, ekonominės veiklos vykdytojų, tręšiamųjų produktų naudotojų pareigas, rinkai pateikiamų ir tiekiamų tręšiamųjų produktų identifikavimo reikalavimus, rinkai pateikiamų ir tiekiamų tręšiamųjų produktų įtraukimo į Tręšiamųjų produktų indentifikavimo sąrašą (toliau – Identifikavimo sąrašas) ir išbraukimo iš Identifikavimo sąrašo reikalavimus, rinkos priežiūros tvarką ir atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus.

2. Šis įstatymas rinkai pateikiamiems ir tiekiamiems tręšiamiesiems produktams taikomas tiek, kiek šių produktų nereglementuoja Europos Sąjungos teisės aktai.

3. Šis įstatymas netaikomas šiems produktams:

1) šalutiniams gyvūniniams produktams arba jų gaminiams, kurie tiekiami rinkai laikantis 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (OL 2009 L 300, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1385/2013 (OL 2013 L 354, p. 86), reikalavimų;

2) augalų apsaugos produktams, kuriems taikomas 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL 2009 L 309, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2017/1432 (OL 2017 L 205, p. 59) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009);

3) Europos Bendrijos trąšoms (toliau – EB trąšos), kurioms taikomi 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2003/2003 dėl trąšų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 32 tomas, p. 467) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. rugsėjo 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2016/1618 (OL 2016 L 242, p. 24) (toliau –

Reglamentas (EB) Nr. 2003/2003), reikalavimai, išskyrus rinkos priežiūros, naudojimo nuostatas ir nuostatas dėl atsakomybės taikymo;

4) trašoms, dirvožemio gerinimo priemonėms ir maistingosioms medžiagoms, apibrėžtoms 2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklavimo ir kontrolės (OL 2008 L 250, p. 1), su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2017/2273 (OL 2017 L 326, p. 42).

4. Šio įstatymo nuostatos ne EB trašoms, pateikiamoms ar tiekiamoms rinkai iš Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės, kurioje buvo teisėtai tiekiamos į tas valstybes, taikomos vadovaujantis 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 764/2008, nustatančio procedūras, susijusias su tam tikrų nacionalinių techninių taisyklių taikymu kitoje valstybėje narėje teisėtai parduodamiems gaminiams, ir panaikinančio Sprendimą Nr. 3052/95/EB, nuostatomis (OL 2008 L 218, p. 21).

5. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi mokslo tiriamiesiems tikslams, laboratoriniams tyrimams ir lauko bandymams naudojamiems tręšiamiesiems produktams.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Tręšiamasis produktas** – cheminė medžiaga, cheminių medžiagų mišinys, mikroorganizmas arba bet kuri kita medžiaga, naudojama arba skirta naudoti ant augalų ar jų rizosferoje arba ant grybų ar jų mikosferoje, arba skirta rizosferai ar mikosferai sudaryti, viena ar sumaišyta su kita chemine medžiaga, siekiant teikti augalams ar grybams maisto medžiagų arba gerinti jų mitybos efektyvumą.

2. **Tręšiamojo produkto lydimasis dokumentas** – tręšiamųjų produktų žymenims ant pakuotės (fasuotės) lygiavertis įrodomasis dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie tiekiamą rinkai nepakuotą (nefasuotą) tręšiamąjį produktą.

3. **Tręšiamojo produkto pateikimas Lietuvos Respublikos rinkai** (toliau – pateikimas rinkai) – tręšiamojo produkto teikimas rinkai pirmą kartą.

4. **Tręšiamojo produkto tiekimas Lietuvos Respublikos rinkai** (toliau – tiekimas rinkai) tręšiamojo produkto, skirto platinti, vartoti ar naudoti rinkoje, tiekimas vykdamas ekonominę veiklą už atlygį arba be jo.

5. **Tręšiamųjų produktų naudotojas** (toliau – naudotojas) – asmuo, vykdamas žemės ūkio veiklą, kuriai naudojami tręšiamieji produktai.

6. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos „EB trašos“ ir „traša“ suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente (EB) Nr. 2003/2003.

7. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos „ekonominės veiklos vykdytojas“, „gamintojas“, „importuotojas“, „įgaliotasis atstovas“, „platintojas“ suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008, nustatančiame su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL 2008 L 218, p. 30) (toliau – Reglamentas Nr. 765/2008).

8. Šiame įstatyme vartojama sąvoka „mikroorganizmas“ suprantama taip, kai ji apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 3 straipsnio 15 dalyje.

9. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL 2013 L 269, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/2339 (OL 2016 L 354, p. 32), Reglamente (EB) Nr. 2003/2003.

II SKYRIUS

TRĘŠIAMŪJŲ PRODUKTŲ ĮTRAUKIMAS Į IDENTIFIKAVIMO SĄRAŠĄ IR IŠBRAUKIMAS IŠ ŠIO SĄRAŠO

3 straipsnis. Tręšiamųjų produktų įtraukimas į Identifikavimo sąrašą ir išbraukimas iš šio sąrašo

1. Identifikavimo sąrašą, tręšiamųjų produktų įtraukimo į šį sąrašą ir išbraukimo iš jo tvarkos aprašą (toliau – tvarkos aprašas) tvirtina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras.

2. Kai tręšiamasis produktas nėra įtrauktas į Identifikavimo sąrašą, ekonominės veiklos vykdytojas Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai (toliau – įgaliotoji institucija) pateikia prašymą įtraukti tręšiamąjį produktą į Identifikavimo sąrašą ir šio tręšiamojo produkto atitiktį šioje dalyje nustatytiems reikalavimams pagrindžiančius dokumentus, įrodančius, kad:

1) tręšiamasis produktas atitinka tvarkos apraše žemės ūkio ministro patvirtintus funkcinės tręšiamųjų produktų kategorijos, kuriai priskirtas tręšiamasis produktas, bendrus saugos ir kokybės reikalavimus;

2) bent trejus metus iš eilės atliekamais (atliktais) tyrimais patvirtinta tręšiamojo produkto teigiama įtaka augalų mitybai, dirvožemio fiziniams, cheminiams, biologiniams rodikliams, pagal numatomą naudoti paskirtį nekelia pavojaus žmonių bei gyvūnų gyvybei, sveikatai ir aplinkai.

3. Tręšiamasis produktas iš Identifikavimo sąrašo išbraukiamas, jeigu nustatoma, kad tręšiamasis produktas neatitinka bent vieno iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų.

4. Įgaliotoji institucija, gavusi ekonominės veiklos vykdytojo prašymą įtraukti tręšiamąjį produktą į Identifikavimo sąrašą ir šio tręšiamojo produkto atitiktį šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems reikalavimams pagrindžiančius dokumentus, įvertina tręšiamojo produkto atitiktį šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytiems reikalavimams ir per 14 darbo dienų nuo prašymo ir dokumentų gavimo dienos teikia žemės ūkio ministrui siūlymą įtraukti tręšiamąjį produktą į Identifikavimo sąrašą įrašant specialius tręšiamojo produkto saugos ir kokybės reikalavimus (toliau – kriterijai), nurodytus pagrindžiančiuose dokumentuose, ar siūlymą neįtraukti tręšiamojo produkto į Identifikavimo sąrašą.

5. Įgaliotoji institucija, nustačiusi, kad tręšiamasis produktas neatitinka bent vieno iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų, per 14 darbo dienų nuo šios aplinkybės atsiradimo dienos teikia žemės ūkio ministrui siūlymą išbraukti tręšiamąjį produktą iš Identifikavimo sąrašo.

6. Įgaliotosios institucijos teikimu žemės ūkio ministras per 5 darbo dienas nuo įgaliotosios institucijos siūlymo pateikimo dienos priima sprendimą įtraukti tręšiamąjį produktą į Identifikavimo sąrašą, sprendimą neįtraukti tręšiamojo produkto į Identifikavimo sąrašą arba sprendimą išbraukti tręšiamąjį produktą iš Identifikavimo sąrašo. Ekonominės veiklos vykdytojas apie priimtą sprendimą informuojamas raštu arba elektroniniu paštu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

7. Tręšiamasis produktas, teisėtai pateiktas kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės vidaus rinkai, į Identifikavimo sąrašą įtraukiamas netaikant šio straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų. Ekonominės veiklos vykdytojas įgaliotajai institucijai privalo pateikti prašymą dėl tręšiamojo produkto įtraukimo į Identifikavimo sąrašą ir dokumentą, pagrindžiantį teisėtą pateikimą kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės vidaus rinkai.

8. Dviejų ar kelių EB trąšų mišinys nėra laikomas EB trąšomis ir jis privalo būti įtrauktas į Identifikavimo sąrašą, taikant šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.

III SKYRIUS

TRĘŠIAMIESIEMS PRODUKTAMS KELIAMI REIKALAVIMAI

4 straipsnis. Tręšiamiesiems produktams keliami reikalavimai

1. Tręšiamieji produktai rinkai gali būti pateikiami ir tiekiami, kai jie atitinka visas šias sąlygas:

1) yra įtraukti į Identifikavimo sąrašą;

2) tręšiamieji produktai supakuoti ir paženklinėti pagal Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro nustatytus reikalavimus. Jeigu tręšiamasis produktas tiekiamas be pakuotės, informacija valstybine kalba turi būti pateikta tręšiamojo produkto lydima jame dokumente. Tręšiamieji produktai, atitinkantys 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančiame ir panaikinančiame direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančiame Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL 2008 L 353, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 4 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2017/776 (OL 2017 L 116, p. 5) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008), nustatytus pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo kriterijus, klasifikuojami, pakuojami ir ženklina Reglamente (EB) Nr. 1272/2008 nustatyta tvarka;

3) tiekiami rinkai su gamintojo parengtais techniniais dokumentais: saugos duomenų lapais, kurie privalomi 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL 2006 L 396, p. 1), nustatytais atvejais, naudojimo instrukcijomis, tręšiamojo produkto akredituotos laboratorijos cheminės sudėties tyrimo protokolais, kuriuose nurodytos pagrindinės ir antrinės augalams tręšti skirtos maisto medžiagos, vandenyje tirpios medžiagos, kenksmingos priemaišos, mikroorganizmai (toliau – techniniai dokumentai).

2. Didelį azoto kiekį (N (azotas) > 28 proc.) turinčios amonio nitrato trąšos rinkai pateikiamos prieš tai atlikus atsparumo detonacijai bandymą, vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimais. Šį bandymą atlieka Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimus atitinkanti patvirtinta laboratorija. Atsparumo detonacijai bandymas turi būti atliktas ne anksčiau kaip prieš 3 mėnesius iki didelį azoto kiekį turinčių amonio nitrato trąšų pateikimo rinkai. Laboratorijos išduotas didelį azoto kiekį turinčių amonio nitrato trąšų partijos atsparumo detonacijai sertifikatas ir bandymo rezultatai įgaliotajai institucijai turi būti pateikiami ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas, kai trąšos pateikiamos rinkai.

3. Draudžiama pateikti ir tiekti rinkai amonio karbonato trąšas.

IV SKYRIUS**EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS****5 straipsnis. Gamintojų pareigos**

1. Gamintojai privalo:

1) užtikrinti, kad trešiamieji produktai, esantys Identifikavimo sąraše, atitiktų Identifikavimo sąraše nurodytus kriterijus;

2) prieš pateikdami trešiamuosius produktus rinkai, atlikti trešiamųjų produktų atitikties šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytiems reikalavimams įvertinimą, mokslinius tyrimus ir laboratorinius tyrimus laboratorijoje, akredituotoje pagal Reglamento Nr. 765/2008 reikalavimus (toliau – akredituota laboratorija), ir parengti techninius dokumentus. Tais atvejais, kai nėra patvirtinto bandymo metodą reglamentuojančio standarto, trešiamąjo produkto atitiktis gali būti grindžiama neakredituotos laboratorijos bandymo protokolu;

3) saugoti trešiamąjo produkto techninius dokumentus penkerius metus po šio produkto pateikimo rinkai, kad įgaliotoji institucija galėtų juos patikrinti;

4) užtikrinti, kad trešiamieji produktai būtų paženklininti pagal ekonomikos ir inovacijų ministro nustatytus pakavimo ir ženklavimo reikalavimus arba, jeigu trešiamasis produktas tiekiamas be pakuotės, kad informacija valstybine kalba būtų pateikta trešiamąjo produkto lydimaajame dokumente;

5) užtikrinti, kad trešiamieji produktai, atitinkantys Reglamente (EB) Nr. 1272/2008 nustatytus pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo kriterijus, būtų klasifikuojami, pakuojami ir ženklinami Reglamente (EB) Nr. 1272/2008 nustatyta tvarka;

6) pateikiant rinkai arba vežant tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją didelį azoto kiekį (N (azotas) > 28 proc.) turinčių amonio nitrato trąšų, atlikti šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus bandymus ir laikytis toje dalyje nurodytos procedūros ir terminų;

7) gavę įgaliotosios institucijos prašymą, pateikti įgaliotajai institucijai valstybine kalba visą informaciją ir techninius dokumentus, būtinus trešiamąjo produkto atitikčiai šio įstatymo 4 straipsnio reikalavimams įvertinti, bendradarbiauti su įgaliotąja institucija dėl visų veiksmų, kurių imamasi trešiamųjų produktų, kuriuos jie pateikė rinkai, keliamam pavojui žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybei, sveikatai ir aplinkai pašalinti.

2. Gamintojo įgaliotam atstovui tenka šio straipsnio 1 dalyje gamintojui nustatytos pareigos.

6 straipsnis. Importuotojų pareigos

Importuotojai privalo:

1) pateikti ir (ar) tiekti rinkai tręšiamuosius produktus, turinčius techninius dokumentus ir paženklintus pagal ekonomikos ir inovacijų ministro nustatytus pakavimo ir ženklavimo reikalavimus arba, jeigu tręšiamasis produktas tiekiamas be pakuotės, pateikti informaciją valstybine kalba tręšiamojo produkto lydima jame dokumente; ženklavimo etiketėje arba lydima jame dokumente nurodyti, kad teikiamas ir (arba) tiekiamas rinkai tręšiamasis produktas yra įrašytas į Identifikavimo sąrašą;

2) neteikti tręšiamojo produkto rinkai, kol nebus užtikrinta jo atitikties šio įstatymo 4 straipsnio reikalavimams; nedelsdami raštu arba elektroniniu paštu informuoti gamintoją, Lietuvos Respublikos muitinę ir įgaliojamą instituciją, jeigu tręšiamasis produktas kelia pavojų žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybei, sveikatai ir aplinkai;

3) įgaliosios institucijos prašymu pateikti techninius dokumentus;

4) gavę įgaliosios institucijos ir (ar) muitinės prašymą, įgaliojamai institucijai ir (ar) muitinei pateikti valstybine kalba visą informaciją ir dokumentus, būtinus tręšiamojo produkto atitikčiai šio įstatymo 4 straipsnio reikalavimams įvertinti, ir bendradarbiauti su šiomis institucijomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi tręšiamųjų produktų, kuriuos jie pateikė rinkai, keliamam pavojui žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybei, sveikatai ir aplinkai pašalinti.

7 straipsnis. Platintojų pareigos

Platintojai privalo:

1) užtikrinti, kad prie tręšiamųjų produktų būtų pridėti techniniai dokumentai, lydima jame dokumente būtų nurodyta, kad tiekiamas tręšiamasis produktas yra įrašytas į Identifikavimo sąrašą ir įvykdytas šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas;

2) neteikti tręšiamojo produkto rinkai, kol nebus užtikrinta jo atitikties šio įstatymo 4 straipsnio reikalavimams; nedelsdami raštu arba elektroniniu paštu informuoti gamintoją ar importuotoją, muitinę ir įgaliojamą instituciją, jeigu tręšiamasis produktas kelia pavojų žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybei, sveikatai ir aplinkai;

3) užtikrinti, kad laikymo ir vežimo sąlygos nepakenktų tręšiamojo produkto atitikčiai Identifikavimo sąraše nurodytiems kriterijams;

4) gavę įgaliosios institucijos prašymą, valstybine kalba pateikti visą informaciją ir dokumentus, būtinus tręšiamojo produkto atitikčiai šio įstatymo 4 straipsnio reikalavimams įvertinti, ir bendradarbiauti su įgaliojama institucija dėl visų veiksmų, kurių imamasi tręšiamųjų produktų, kuriuos platintojai pateikė rinkai, keliamam pavojui žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybei, sveikatai ir aplinkai pašalinti.

8 straipsnis. Atvejai, kai importuotojams ir platintojams tenka gamintojų pareigos

Importuotojas arba platintojas laikomas gamintoju ir įgyja šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytas gamintojo pareigas, jeigu trešiamąjį produktą rinkai jis pateikia savo vardu ar naudodamas savo prekių ženklą arba pakeičia rinkai jau pateiktą trešiamąjį produktą ir dėl to trešiamasis produktas nebeatitinka Identifikavimo sąraše nurodytų kriterijų.

V SKYRIUS**TREŠIAMŪJŲ PRODUKTŲ NAUDOJIMAS****9 straipsnis. Trešiamųjų produktų naudojimas ir naudotojų pareigos**

1. Naudotojas privalo naudoti tik tuos trešiamuosius produktus, kurie įrašyti į Identifikavimo sąrašą ir (arba) EB trąšas, kurios įrašytos į Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 I priedą, tai turi būti nurodyta platintojo pateiktame trešiamojo produkto lydimajame dokumente.

2. Žemės ūkio ministras tvirtina trešiamųjų produktų naudojimo reikalavimus ir paskiria trešiamųjų produktų naudojimo priežiūros instituciją.

VI SKYRIUS**TREŠIAMŪJŲ PRODUKTŲ RINKOS PRIEŽIŪRA****10 straipsnis. Trešiamųjų produktų rinkos priežiūra**

1. Trešiamųjų produktų pateikimą rinkai, jų tiekimą rinkai laikantis šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų prižiūri įgaliotoji institucija, vadovaudamasi šiuo įstatymu ir Viešojo administravimo įstatymo ketvirtajame skirsnyje nustatyta tvarka.

2. Trešiamųjų produktų rinkos priežiūra apima:

1) trešiamųjų produktų pateikimo rinkai, jų tiekimo rinkai priežiūrą;

2) trešiamųjų produktų bandinių ėmimą Identifikavimo sąraše nurodytų kriterijų atitikčiai akredituotoje laboratorijoje nustatyti. Tais atvejais, kai nėra patvirtinto bandymo metodą reglamentuojančio standarto, trešiamojo produkto atitiktis grindžiama neakredituotos laboratorijos bandymo protokolu;

3) metodinės pagalbos ekonominės veiklos vykdytojams teikimą ir jų konsultavimą;

4) priemonių, kuriomis užtikrinamas tinkamas šiame įstatyme ir (arba) Reglamente (EB) Nr. 2003/2003 nustatytų reikalavimų laikymasis ir kuriomis mažinamas galimų pažeidimų skaičius, įgyvendinimą.

11 straipsnis. Įgaliotosios institucijos pareigūnų teisės ir pareigos

1. Įgaliotosios institucijos pareigūnai turi teisę:

1) dalyvaujant ekonominės veiklos vykdytojui ar jo įgaliotam atstovui, pateikę tarnybinį pažymėjimą ir pavedimą atlikti veiklos patikrinimą, šio ekonominės veiklos vykdytojo darbo metu patekti į Lietuvos Respublikoje esančią jo teritoriją, pastatus, patalpas (įskaitant nuomojamus ar naudojamus panaudos teisinių santykių pagrindu), kuriuose gaminami, tiekiami rinkai arba laikomi (sandėliuojami) tręšiamieji produktai, ir atlikti veiklos patikrinimą, siekdami nustatyti, ar laikomasi šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų, o tais atvejais, kai trukdoma atlikti veiklos patikrinimą, – pasitelkti policiją. Į fizinio asmens gyvenamąsias patalpas rinkos priežiūrą atliekantys įgaliotosios institucijos pareigūnai turi teisę patekti tik tuo atveju, kai šis fizinis asmuo, vykdantis ūkinę komercinę veiklą, sutinka ir jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip;

2) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, fizinių ir juridinių asmenų arba kitų organizacijų ar jų padalinių pažeidimams tirti reikalingą informaciją ir dokumentus;

3) reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai ar jų įgalioti atstovai atvyktų ir pateiktų paaiškinimus žodžiu ar raštu dėl atliekamo veiklos patikrinimo.

2. Įgaliotosios institucijos pareigūnai privalo:

1) gerbti tikrinamo ekonominės veiklos vykdytojo teisėtus interesus;

2) užtikrinti gautos informacijos, kuri sudaro komercinę (gamybinę) paslaptį, konfidencialumą;

3) užtikrinti gautos informacijos, kurią sudaro asmens duomenys, apsaugą;

4) imti pateikiamų, teikiamų rinkai ir naudojamų tręšiamųjų produktų gaminių bandinius įgaliotosios institucijos nustatyta tvarka ir tikrinti jų atitiktį šiame įstatyme ir (arba) Reglamente (EB) Nr. 2003/2003 nustatytiems reikalavimams;

5) įpareigoti ekonominės veiklos vykdytoją nedelsiant pašalinti patikrinimo metu nustatytus pažeidimus ir aiškiai informuoti naudotojus apie su atitinkamu tręšiamuoju produktu susijusią riziką;

6) įpareigoti šio įstatymo reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus rinkai tiekiančius ekonominės veiklos vykdytojus iš interneto svetainių, per kurias tiekiami rinkai šio įstatymo reikalavimų neatitinkantys tręšiamieji produktai, pašalinti visą su šiais tręšiamaisiais produktais susijusią informaciją;

7) skirti už šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimus šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyto dydžio baudas.

12 straipsnis. Ekonominės veiklos vykdytojų teisės ir pareigos trešiamųjų produktų rinkos priežiūros metu

1. Ekonominės veiklos vykdytojai trešiamųjų produktų rinkos priežiūros metu turi teisę:

- 1) dalyvauti įgaliotosios institucijos pareigūnams atliekant veiklos patikrinimą;
- 2) neįsileisti įgaliotosios institucijos pareigūnų į savo teritoriją, pastatus, patalpas ir neleisti jiems atlikti ekonominės veiklos vykdytojo veiklos patikrinimo, jeigu šie pareigūnai nepateikia savo tarnybinio pažymėjimo ir pavedimo atlikti veiklos patikrinimą;

3) susipažinti su per veiklos patikrinimą surinkta medžiaga, žodžiu arba raštu pateikti dėl jos pastabų arba paaiškinimų;

4) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apskūsti įgaliotosios institucijos pareigūnų veiksmus arba neveikimą, taip pat šių pareigūnų sprendimus, kuriais įforminti veiklos patikrinimo rezultatai.

2. Ekonominės veiklos vykdytojai trešiamųjų produktų rinkos priežiūros metu privalo:

- 1) vykdyti įgaliotosios institucijos teisėtus nurodymus ir reikalavimus;
- 2) sudaryti galimybę įgaliotosios institucijos pareigūnams patekti į Lietuvos Respublikoje esančią jų teritoriją, pastatus, patalpas (įskaitant nuomojamus ar naudojamus panaudos teisinių santykių pagrindu), kuriuose gaminami, tiekiami rinkai arba saugomi (sandėliuojami) trešiamieji produktai, ir užtikrinti veiklos patikrinimui atlikti reikiamas sąlygas;

3) paskirti asmenį, kuris dalyvautų atliekant veiklos patikrinimą ir bendradarbiautų su įgaliotąja institucija;

4) pateikti įgaliotosios institucijos pareigūnams visą veiklos patikrinimui atlikti būtiną informaciją, duomenis ir dokumentus (neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi), jų kopijas ir išrašus.

13 straipsnis. Neatitinkantiems šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų trešiamiesiems produktams taikoma procedūra

1. Nustačiusi, kad trešiamieji produktai neatitinka šio įstatymo 4 straipsnio reikalavimų, įgaliotoji institucija nedelsdama pareikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas per įgaliotosios institucijos nustatytą terminą imtųsi veiksmų nustatytiems pažeidimams pašalinti, kad užtikrintų trešiamąjį produkto atitikimą tiems reikalavimams arba pašalintų ar susigrąžintų trešiamąjį produktą iš rinkos.

2. Kai per įgaliotosios institucijos nustatytą terminą ekonominės veiklos vykdytojas nesiima tinkamų taisomųjų veiksmų, įgaliotoji institucija imasi rinkos ribojimo priemonių, nustatytų Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme.

3. Trešiamieji produktai, kuriems taikomos rinkos ribojimo priemonės, saugomi ekonominės veiklos vykdytojo patalpoje atskirti nuo produktų, kuriems rinkos ribojimo priemonės netaikomos.

VII SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIO ĮSTATYMO IR (ARBA) REGLAMENTO (EB) NR. 2003/2003 PAŽEIDIMUS

14 straipsnis. Šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimų nagrinėjimo tvarka

1. Įgaliotoji institucija nagrinėja šio įstatymo 5–8 straipsniuose nurodytų reikalavimų pažeidimus pagal šiame straipsnyje ir įgaliotosios institucijos patvirtintuose teisės aktuose nustatytą tvarką ir skiria šiame įstatyme nustatytas baudas.

2. Ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki įgaliotosios institucijos posėdžio, kuriame bus nagrinėjamas šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimas, dienos įgaliotoji institucija registruotu laišku praneša dėl šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimo atsakomybėn traukiamam ekonominės veiklos vykdytojui apie galimą šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimą, posėdžio, kuriame bus nagrinėjamas pažeidimas, datą, laiką ir vietą, pareigą iki šio posėdžio pateikti turimus su nagrinėjamu pažeidimu susijusius įrodymus, galimybę susipažinti su įgaliotajai institucijai pateikta tyrimo medžiaga, išskyrus valstybės, tarnybos, komercinę ar profesinę paslaptį sudarančią medžiagą, raštu pateikti dėl jos paaiškinimus ir tai, kad ekonominės veiklos vykdytojo, tinkamai informuoto apie pažeidimo nagrinėjimo vietą ir laiką, neatvykimas į posėdį nekliudo nagrinėti pažeidimą.

3. Šio įstatymo pažeidimus nagrinėja įgaliotosios institucijos vadovo sudaryta komisija. Pažeidimai komisijoje nagrinėjami rašytine tvarka, išskyrus atvejus, kai yra gautas dėl šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimo atsakomybėn traukiamo ekonominės veiklos vykdytojo prašymas pažeidimą nagrinėti žodžiu arba komisijos iniciatyva, kai būtina išklausti žodinius pažeidimo nagrinėjimo dalyvių paaiškinimus, ar kitais atvejais, kai pažeidimas gali būti geriau išnagrinėtas žodine tvarka. Pažeidimą nagrinėjant rašytine tvarka, pažeidimo nagrinėjimo dalyviai ar jų atstovai apie pažeidimo nagrinėjimo laiką, vietą ir turimas teises bei pareigas yra informuojami šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Pažeidimą nagrinėjant žodine tvarka, komisija posėdį ar jo dalį gali skelbti uždara, kai tai būtina norint apsaugoti valstybės, tarnybos, komercinę ar profesinę paslaptį arba užtikrinti vartotojo teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą.

4. Dėl šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimo atsakomybėn traukiamas ekonominės veiklos vykdytojas pažeidimo nagrinėjimo metu turi teisę susipažinti su surinkta tyrimo medžiaga, išskyrus valstybės, tarnybos, komercinę ar profesinę paslaptį sudarančią medžiagą, daryti šios medžiagos išrašus, teikti paaiškinimus, prašymus, įrodymus, apskūsti priimtus nutarimus.

5. Nagrinėjant pažeidimą žodine tvarka, posėdyje dalyvauja tyrimo medžiagą pateikusios įgaliotosios institucijos pareigūnas, dėl šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimo atsakomybėn traukiamas ekonominės veiklos vykdytojas ir (arba) jo atstovas. Prireikus į posėdį, kuriame nagrinėjamas pažeidimas, kviečiami nuo galimo šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimo nukentėję asmenys (nukentėjusieji), asmenys, kuriems žinomos kokios nors su nagrinėjamu pažeidimu susijusios aplinkybės (liudytojai), bei vartotojų asociacijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ar organizacijų arba kitų juridinių asmenų atstovai, ekspertai, teikiantys išvadas.

6. Išnagrinėjusi pažeidimą, įgaliotoji institucija priima vieną iš šių sprendimų:

1) skirti šiame įstatyme nustatytą baudą;

2) skirti šiame įstatyme nustatytą baudą ir iš ekonominės veiklos vykdytojo išieškoti įgaliotosios institucijos patirtas išlaidas. Patirtos išlaidos išieškomos tais atvejais, kai įgaliotoji institucija pašalina iš rinkos ir sunaikina šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkantį tręšiamąjį produktą arba pati atlieka reikalavimus neatitinkančio tręšiamojo produkto susigrąžinimą. Įgaliotosios institucijos patirtas išlaidas atlygina šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkantį tręšiamąjį produktą pateikęs ir jį tiekęs rinkai ekonominės veiklos vykdytojas;

3) atsisakyti skirti šiame įstatyme nustatytą baudą.

7. Įgaliotosios institucijos sprendimai įforminami nutarimais. Nutarime nurodoma: įgaliotosios institucijos pavadinimas, pažeidimo nagrinėjimo data ir vieta, duomenys apie pažeidėją, pažeidimo aplinkybės, įrodymai, kuriais grindžiamas nutarimas, pažeidėjo paaiškinimai ir jų vertinimas, šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 straipsnis, kuriame nustatyta atsakomybė už pažeidimą, priimtas sprendimas, jo įvykdymo tvarka, nutarimo apskundimo terminai ir tvarka.

8. Įgaliotosios institucijos nutarimai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos registruotu paštu išsiunčiami asmenims, dėl kurių jie priimti.

15 straipsnis. Įgaliotosios institucijos sprendimų ir nutarimų apskundimas

1. Ekonominės veiklos vykdytojas įgaliotosios institucijos sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir įgaliotosios institucijos nutarimus dėl baudų skyrimo per vieną

mėnesį nuo šių sprendimų ar nutarimų įteikimo ekonominės veiklos vykdytojui dienos gali apskųsti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

2. Kreipimasis į teismą nesustabdo sprendimų ar nutarimų vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

16 straipsnis. Įgaliotosios institucijos nutarimų vykdymas

1. Įgaliotosios institucijos nutarimu paskirtos baudos į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tos dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo įgaliotosios institucijos nutarimą dėl baudos paskyrimo.

2. Įgaliotosios institucijos nutarimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Įgaliotosios institucijos nutarimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per trejus metus nuo jo priėmimo dienos. Šis terminas pratęsiamas tokiam laikui, kokiam teismo sprendimu buvo sustabdytas įgaliotosios institucijos nutarimo skirti baudą vykdymas.

17 straipsnis. Baudos už šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimus

1. Ekonominės veiklos vykdytojams, nevykdantiems įgaliotosios institucijos sprendimo pašalinti iš rinkos šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus, skiriama nuo 70 iki 100 procentų ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus tręšiamuosius produktus ir pajamų, kurios galėjo būti gautos už nepašalintus, tačiau ekonominės veiklos vykdytojo rinkai pateiktus arba tiekčius šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus, sumos dydžio bauda, bet ne mažesnė negu 100 procentų ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus nepašalintus iš rinkos šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus dydžio bauda. Nepavykus nustatyti ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus nepašalintus iš rinkos šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus, skiriama nuo 70 iki 100 procentų tokių produktų rinkos vertės dydžio bauda.

2. Ekonominės veiklos vykdytojams, nepateikusiems įgaliotosios institucijos prašymu atsparumo detonacijai sertifikato ir bandymo rezultatų, skiriama nuo 200 iki 6 000 eurų bauda.

3. Ekonominės veiklos vykdytojams, pateikusiems arba tiekiantiems rinkai šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus, skiriama nuo 70 iki 100 procentų ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus

tręšiamuosius produktus ir pajamų, kurios galėjo būti gautos už neparduotus, tačiau ekonominės veiklos vykdytojo rinkai pateiktus arba tiekus šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus, sumos dydžio bauda, bet ne mažesnė negu 100 procentų ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus dydžio bauda. Nepavykus nustatyti ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus ir pajamų, kurios galėjo būti gautos už neparduotus, tačiau ekonominės veiklos vykdytojo rinkai pateiktus arba tiekus šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 reikalavimų neatitinkančius tręšiamuosius produktus sumos, skiriama nuo 70 iki 100 procentų tokių produktų rinkos vertės dydžio bauda.

4. Ekonominės veiklos vykdytojams, pateikusiems arba tiekiantiems rinkai tręšiamuosius produktus, kurie neįtraukti į Identifikavimo sąrašą, skiriama nuo 70 iki 100 procentų ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus į Identifikavimo sąrašą neįtrauktus tręšiamuosius produktus ir pajamų, kurios galėjo būti gautos už neparduotus, tačiau ekonominės veiklos vykdytojo rinkai pateiktus arba tiekus į Identifikavimo sąrašą neįtrauktus tręšiamuosius produktus, sumos dydžio bauda, bet ne mažesnė negu 100 procentų ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus į Identifikavimo sąrašą neįtrauktus tręšiamuosius produktus dydžio bauda. Nepavykus nustatyti ekonominės veiklos vykdytojo gautų pajamų už parduotus rinkai pateiktus ar tiekus tręšiamuosius produktus, kurie nebuvo įtraukti į Identifikavimo sąrašą, ir pajamų, kurios galėjo būti gautos už neparduotus, tačiau ekonominės veiklos vykdytojo rinkai pateiktus ar tiekus į Identifikavimo sąrašą neįtrauktus tręšiamuosius produktus, skiriama nuo 70 iki 100 procentų tokių produktų rinkos vertės sumos dydžio bauda.

5. Ekonominės veiklos vykdytojams, nesaugantiems tręšiamųjų produktų techninių dokumentų ir nepateikiantiems jų įgaliotajai institucijai per jos nustatytą terminą, skiriama nuo 200 iki 6 000 eurų bauda.

6. Naudotojams, nevykdantiems šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, skiriama nuo 300 iki 1 000 eurų bauda.

7. Skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį. Skiriant konkrečią baudą, atsižvelgiama į šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytas atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą. Kai yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, bauda mažinama nuo jos vidurkio iki mažiausio dydžio, o kai yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, bauda didinama nuo jos vidurkio iki didžiausio dydžio. Kai yra ir atsakomybę lengvinančių, ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama

atsižvelgiant į jų mastą ir reikšmingumą. Baudos dydžio mažinimas ar didinimas turi būti motyvuojamas įgaliotosios institucijos sprendime.

18 straipsnis. Atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės

1. Skiriant baudą, atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:
 - 1) pažeidėjas savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;
 - 2) pažeidėjas savo noru atlygina vartotojams ir (ar) naudotojams padarytus nuostolius ir (ar) pašalina padarytą žalą.
2. Skiriant baudą, sunkinančios aplinkybės yra šios:
 - 1) toks pat šio įstatymo pažeidimas padarytas pakartotinai nepraėjus vieniems metams nuo įgaliotosios institucijos nutarimo dėl ankstesnio šio įstatymo ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 pažeidimo įsigaliojimo dienos;
 - 2) pažeidėjas trukdo atlikti tyrimą ar slepia padarytą pažeidimą;
 - 3) dėl pažeidimo pobūdžio kilo grėsmė žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybei, sveikatai ir aplinkai.

19 straipsnis. Baudų skyrimo terminas

Šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytos baudos gali būti skiriamos ne vėliau kaip per dvejus metus nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo, o tęstinio pažeidimo atveju – per dvejus metus nuo jo paaiškėjimo dienos.

**VIII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

20 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. gegužės 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, jos įgaliota institucija, ekonomikos ir inovacijų ministras ir žemės ūkio ministras iki 2019 m. balandžio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi trešiamiesiems produktams, pateiktiems rinkai iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė